

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Державної служби
статистики України

29.01.2019 № 34

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
З ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО
СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЩОДО РИБОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Київ – 2019

Державна служба статистики України

Відповідальний за підготовку – директор департаменту статистики сільського господарства та навколишнього середовища Державної служби статистики України Прокопенко О. М.

Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження щодо рибогосподарської діяльності (далі – Методологічні положення) містять опис основних положень, правил і методів проведення цього державного статистичного спостереження.

Методологічні положення підготовлені працівниками відділу статистики виробництва продукції сільського та рибного господарства департаменту статистики сільського господарства та навколишнього середовища Державної служби статистики України.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Державної служби статистики України (протокол від 09 листопада 2018 року № 20).

Державна служба статистики України

- вул. Шота Руставелі, 3, Київ, 01601, Україна
- телефон: (044) 287-24-22
- факс: (044) 235-37-39
- адреса електронної пошти: office@ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: www.ukrstat.gov.ua

Зміст

	Стор.
Передмова.....	4
Скорочення та умовні позначення.....	5
I. Загальні положення.....	6
II. Основні поняття та терміни.....	6
III. Методологічні та організаційні засади проведення державного статистичного спостереження.....	7
1. Мета і основні характеристики державного статистичного спостереження.....	7
2. Джерела інформації державного статистичного спостереження	8
3. Система показників державного статистичного спостереження	8
IV. Формування та актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження.....	8
1. Формування сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження	8
2. Актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження протягом звітного року	9
V. Проведення державного статистичного спостереження та обробка даних.....	9
1. Методи проведення державного статистичного спостереження	9
2. Основні етапи обробки даних державного статистичного спостереження.....	10
VI. Забезпечення якості даних державного статистичного спостереження	11
VII. Забезпечення конфіденційності статистичної інформації державного статистичного спостереження.....	11
VIII. Поширення результатів державного статистичного спостереження..	12
IX. Перегляд даних державного статистичного спостереження.....	13
Список використаних джерел.....	14

Передмова

Метою розроблення цих Методологічних положень є визначення системи показників та основних методів проведення державного статистичного спостереження щодо рибогосподарської діяльності.

При підготовці Методологічних положень були вивчені документи Євросоюзу щодо статистичних вимог до статистики рибного господарства, Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО) щодо статистичної класифікації тваринного та рослинного світу водного середовища та Керівні принципи для підвищення статистики аквакультури.

Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики, а також можуть бути корисні для інших зацікавлених користувачів статистичної інформації.

Скорочення та умовні позначення

ДСС	– державне статистичне спостереження;
КВЕД	– Класифікація видів економічної діяльності;
КІСЕ	– Класифікація інституційних секторів економіки України;
КОПФГ	– Класифікація організаційно-правових форм господарювання;
КОАТУУ	– Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України;
НПРА	– Номенклатура продукції рибальства й аквакультури;
РСО	– Реєстр статистичних одиниць;
СРП	– Статистичний реєстр підприємств;
<i>T</i>	– рік, у якому формуються сукупності одиниць державного статистичного спостереження;
ТОД	– територіальні органи Держстату.

I. Загальні положення

1. Ці Методологічні положення визначають методи та правила проведення державного статистичного спостереження щодо рибогосподарської діяльності (далі – ДСС), перелік показників, порядок використання та поширення його результатів.

2. Методологічні положення розроблені відповідно до наказів:

Держкомстату від 16 грудня 2009 року № 481 "Про затвердження Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств";

Держстату від 15 лютого 2017 року № 41 "Про затвердження Методологічних положень щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики", від 17 серпня 2018 року № 170 "Про затвердження Принципів діяльності органів державної статистики України".

3. Ці Методологічні положення також ураховують рекомендації, визначені регламентом Європейського Парламенту та Ради ЄС від 18 грудня 2006 року № 1921/2006 щодо подання статистичних даних про вилов рибної продукції в державах-членах ЄС, регламентом Європейського Парламенту та Ради ЄС від 11 березня 2009 року № 216/2009 стосовно подання даних щодо номінального вилову риби державами-членами, які ведуть промисел в інших, ніж Північна Атлантика, областях, регламентом Європейського Парламенту та Ради ЄС від 11 березня 2009 року № 217/2009 стосовно подання даних щодо номінального вилову риби державами-членами, які ведуть промисел у Північно-Західній Атлантиці, регламентом Європейського Парламенту та Ради ЄС від 11 березня 2009 року № 218/2009 стосовно подання даних щодо номінального вилову риби державами-членами, які ведуть промисел у Північно-Східній Атлантиці, регламентом Європейського Парламенту та Ради ЄС від 09 липня 2008 року № 762/2008 стосовно надання державами-членами статистичних даних по аквакультури, а також Міжнародною стандартною статистичною класифікацією тваринного та рослинного світу водного середовища (ISSCAAP).

II. Основні поняття та терміни

Для цілей цих Методологічних положень поняття та терміни вживаються в значеннях, визначених Господарським кодексом України, законами України "Про аквакультуру", "Про виключну (морську) економічну зону України", "Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів", "Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них", Національного стандарту України ДСТУ 4415:2005 "Риби Азовського, Чорного морів та внутрішніх водойм України. Номенклатура біологічна і товарна" та глосарієм до плану статистичного спостереження, затвердженим наказом Держкомстату від 29 грудня 2009 року № 498.

III. Методологічні та організаційні засади проведення державного статистичного спостереження

1. Мета та основні характеристики державного статистичного спостереження

1. Метою проведення ДСС є формування інформації про обсяги, середні ціни та динаміку добування водних біоресурсів суб'єктами господарської діяльності, які здійснювали рибогосподарську діяльність, для інформаційного забезпечення аналізу розвитку галузі рибальства та рибництва в країні, системи національних рахунків, складання балансу риби та рибопродуктів та потреб користувачів.

2. ДСС охоплює усі підприємства, організації (установи, заклади), фізичних осіб-підприємців, які здійснювали рибогосподарську діяльність у звітному році.

3. ДСС проводиться шляхом збору даних безпосередньо від респондентів та використання зведених даних Державного агентства рибного господарства (далі – Держрибагентство).

4. ДСС у частині збору даних безпосередньо від респондентів має такі основні характеристики:

1) вид ДСС:

за ступенем охоплення одиниць: суцільне;

за часом реєстрації даних: поточне;

2) періодичність ДСС: річне;

3) організаційна форма ДСС: статистична звітність;

4) спосіб ДСС: документальний облік;

5) одиниця ДСС: підприємство;

6) респондент ДСС: юридична особа;

7) органи, які здійснюють ДСС: Держстат, ТОД;

8) класифікатори (класифікації), номенклатури, що використовуються при проведенні ДСС: КІСЕ, КВЕД, КОПФГ, КОАТУУ, НІПРА;

9) місце проведення ДСС: регіони України.

2. Джерела інформації державного статистичного спостереження

Джерелом інформації ДСС є:

дані за формою № 1-риба (річна) "Звіт про добування водних біоресурсів" (далі – форма № 1-риба (річна)) щодо добування водних біоресурсів (як у межах затверджених квот, так і без них) та вилову товарної риби, вирощеної в умовах аквакультури;

зведені дані Держрибагентства стосовно добування водних біоресурсів фізичними особами-підприємцями у межах квот загальнодержавного значення, які щорічно затверджуються наказом Міністерства аграрної політики та продовольства (далі – Мінагрополітики), так без них.

3. Система показників державного статистичного спостереження

1. Показниками ДСС є:

1) обсяг добутих водних біоресурсів за видами водних біоресурсів, за районами промислу, за типами знарядь лову (добування);

2) середня ціна добутих водних біоресурсів за видами водних біоресурсів та за районами промислу.

2. Середня ціна добутих водних біоресурсів обчислюється як співвідношення вартості добутих водних біоресурсів певного виду до обсягу їхнього добування в натуральному вираженні.

3. Також у рамках ДСС формуються показники щодо темпів зростання (зниження) обсягу (в натуральному вираженні) та середньої ціни добутих водних біоресурсів, частки обсягу добутих водних біоресурсів за видами водних біоресурсів, за районами промислу, за типами знарядь лову (добування)).

IV. Формування та актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження

1. Формування сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження

1. Формування генеральної сукупності, сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і переліку респондентів ДСС здійснюється щорічно у грудні року *T*.

2. Формування генеральної сукупності, сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і переліку респондентів ДСС здійснюється на державному рівні.

3. Формування генеральної сукупності одиниць ДСС здійснюється на основі РСО (у частині СРП) та включає одиниці, які є активними станом на 01 листопада року T та відповідають таким критеріям:

1) інституційний сектор економіки відповідно до КІСЕ: S.11 "Нефінансові корпорації" та S.13 "Сектор загального державного управління";

2) тип статистичної одиниці: підприємство;

3) організаційно-правова форма господарювання за КОПФГ: 110–250, 310–350, 410, 425, 590;

4) основний вид економічної діяльності згідно з КВЕД: відноситься до розділу 03 "Рибне господарство" секції А "Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство";

не відноситься до розділу 03 "Рибне господарство" секції А "Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство", але є ознака щодо наявності встановлених у звітному році квот добування водних біоресурсів загальнодержавного значення відповідно до наказу Мінагрополітики.

4. Генеральна сукупність у повному обсязі є сукупністю, яка безпосередньо буде досліджуватись за формою № 1-риба (річна).

5. На основі сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, формується перелік респондентів за формою № 1-риба (річна), до якого включаються юридичні особи, яким відповідають одиниці, що наявні в сукупності одиниць ДСС.

2. Актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження протягом звітного року

Актуалізація сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і переліку респондентів за формою № 1-риба (річна) не здійснюється.

V. Проведення державного статистичного спостереження та обробка даних

1. Методи проведення державного статистичного спостереження

1. Органи державної статистики в будь-який визначений ними спосіб (засобами зв'язку, в електронному форматі або безпосередньо) інформують респондентів про їхнє залучення до участі в ДСС.

Крім того, за допомогою спеціального сервісу для респондентів "Пошук за кодом ЄДРПОУ", який розміщено на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua), респондент має змогу безпосередньо за кодом ЄДРПОУ самостійно перевірити факт своєї участі у проведенні ДСС.

2. Дані від респондентів органам державної статистики надходять у січні року, наступного за звітним, у термін, визначений на бланку форми. Звіт за формою № 1-риба (річна) може бути поданий на паперових носіях (нарочно або поштою) та у формі електронного звіту засобами електронного зв'язку відповідно до Порядку подання електронної звітності до органів державної статистики, затвердженого наказом Держкомстату від 12 січня 2011 року № 3, зареєстрованого в Мін'юсті 29 березня 2011 року за № 408/19146.

3. Після отримання звітів здійснюється їх уведення/завантаження до електронного середовища для подальшої обробки статистичної інформації.

Інформація про респондентів, якими були подані звіти за власною ініціативою (у тому числі у вигляді електронної звітності), накопичується і використовується під час формування сукупності одиниць, яка буде безпосередньо досліджуватися у наступному звітному році.

2. Основні етапи обробки даних державного статистичного спостереження

1. Під час обробки звітів в електронному середовищі здійснюється такий контроль:

перевірка бланка форми щодо ідентифікації респондента, правильності оформлення реквізитів;

повнота введення даних;

перевірка правильності співвідношення окремих значень показників форми, зокрема аналіз взаємозв'язку показників щодо обсягів добутих водних біоресурсів та їх вартості;

виявлення алогічних відповідей шляхом порівняння значень показників, у тому числі в динаміці (порівняння з попереднім роком).

За результатами проведення контролю, з метою визначення причин виявлених помилок, може здійснюватися зв'язок з респондентами, а в разі виявлення помилок первинні дані доопрацьовуються та коригуються.

2. Визначається обсяг добутих водних біоресурсів за всіма суб'єктами господарювання, які здійснювали рибогосподарську діяльність, як сума обсягу добутих водних біоресурсів підприємствами, організаціями (установами, закладами), отриманого за інформацією форми № 1-риба (річна), та обсягу добутих водних біоресурсів фізичними особами-підприємцями за зведеними даними Держрибагентства.

3. Формування показників здійснюється у розрізах: за районами промислу, видами водних біоресурсів, типами знарядь лову (добування) водних біоресурсів.

VI. Забезпечення якості даних державного статистичного спостереження

1. Для забезпечення якості даних, які отримуються шляхом збору інформації безпосередньо від респондентів, контролюється рівень надання звітів респондентами, залученими до ДСС, і аналізуються причини їх ненадання. У разі неотримання звіту методи компенсації даних на мікрорівні не застосовуються.

2. При формуванні інформації ДСС застосовуються такі методи контролю якості результатів ДСС: аналіз даних у часі (динаміка показника за останні 3-5 років); аналіз даних у просторі (по регіонах; по містах обласного значення та районах); методи аналізу агрегатів та розподілу даних (виявлення й аналіз сумнівних агрегатів та одиниць, показники яких значно відрізняються від розподілу основної частини даних, наприклад, відношення середньої ціни певного виду добутих водних біоресурсів у регіоні до середнього рівня цього показника по країні).

3. Для забезпечення своєчасності результатів ДСС перша публікація даних здійснюється у повному обсязі не пізніше ніж через три місяці після звітної дати.

4. Сформовані за результатами ДСС матеріали супроводжуються відповідними поясненнями щодо методології проведення ДСС, визначень та розрахунку показників, а також посиланнями на відповідні методологічні та методичні документи на офіційному веб-сайті Держстату.

5. З метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та показників якості результатів ДСС складається стандартний звіт з якості спостереження, який містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів ДСС за конкретний період, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних і методами вимірювання якості статистичних даних та процесів.

Звіт розміщується на офіційному веб-сайті Держстату та оновлюється в міру змін ключових метаданих ДСС (методології, процедур, процесів статистичного виробництва, класифікацій, основних статистичних показників тощо).

VII. Забезпечення конфіденційності статистичної інформації державного статистичного спостереження

1. Забезпечення статистичної конфіденційності у практиці проведення ДСС здійснюється відповідно до вимог законів України "Про державну статистику", "Про інформацію", "Про захист персональних даних", "Про доступ до публічної інформації", з урахуванням основних принципів і методів, визначених Методологічними положеннями щодо забезпечення статистичної конфіденційності

в органах державної статистики, міжнародних вимог до правил конфіденційності статистичної інформації відповідно до регламентів ЄС.

2. Для дотримання встановлених законодавством гарантій забезпечення статистичної конфіденційності перед респондентами реалізуються такі заходи:

1) захист первинних даних, отриманих органами державної статистики від респондентів у ході проведення ДСС, відповідно до вимог Закону України "Про державну статистику", та використання їх виключно для статистичних цілей;

2) надання статистичної інформації, отриманої за результатами ДСС, користувачам у зведеному знеособленому вигляді;

3) нерозповсюдження статистичної інформації, яка була отримана в ході проведення ДСС, якщо є загроза розкриття первинних даних.

3. При проведенні ДСС перевірка статистичної конфіденційності здійснюється для кожного із показників, що перелічені в пункті 1 глави 3 розділу III цих Методологічних положень.

Загроза розкриття первинних даних устанавлюється за правилом порогового значення та індивідуального значення одиниці: якщо статистичні дані за визначеним показником розраховані на базі занадто малої кількості одиниць (менше 3 одиниць) та/або якщо складається перевага однієї одиниці (80 і більше відсотків обсягу добутих водних біоресурсів), зведені підсумки не оприлюднюються.

4. Основними методами захисту розкриття первинних даних для агрегованих даних є неоприлюднення вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення, що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування).

VIII. Поширення результатів державного статистичного спостереження

1. Відповідно до Закону України "Про державну статистику" статистична інформація, отримана за результатами ДСС, поширюється у зведеному знеособленому вигляді.

2. З метою забезпечення вільного та одночасного доступу користувачів узагальнена статистична інформація за результатами спостереження оприлюднюється на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) та сайтах його територіальних органів (www.ukrstat.gov.ua/work/region.html) у відповідних статистичних продуктах (експрес-випуски, статистична інформація, статистичні публікації). Дані, що оприлюднюються на веб-сайтах ТОД, узгоджені з даними, які публікує Держстат.

Терміни оприлюднення, вихідні показники та їх розрізи (деталізація), а також статистичні продукти, які поширюються за результатами ДСС, визначаються планом державних статистичних спостережень на відповідний рік.

3. Інформацію за результатами ДСС Держстат також надає:

1) за запитам користувачів статистичної інформації у порядку та на умовах, визначених чинним законодавством;

2) за угодами про взаємообмін інформаційними ресурсами між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями;

3) міжнародним організаціям (Євростату, Продовольчій та сільськогосподарській організації ООН (ФАО)) у рамках виконання міжнародних зобов'язань України, а також статистичним службам інших країн за їхніми запитам.

ІХ. Перегляд даних державного статистичного спостереження

Перегляд даних за результатами проведення ДСС не здійснюється.

Директор департаменту
статистики сільського господарства
та навколишнього середовища Держстату

О. ПРОКОПЕНКО

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15>
2. Закон України "Про аквакультуру" від 18 вересня 2012 року № 5293-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/5293-17>
3. Закон України "Про виключну (морську) економічну зону України" від 16 травня 1995 року № 162/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/162/95-вр>
4. Закон України "Про державну статистику" від 17 вересня 1992 року № 2614-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2614-12>
5. Закон України "Про доступ до публічної інформації" від 13 січня 2011 року № 2939-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2939-17>
6. Закон України "Про захист персональних даних" від 01 червня 2010 року № 2297-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2297-17>
7. Закон України "Про інформацію" (зі змінами та доповненнями) від 13 листопада 1992 року № 2658-XII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2657-12>
8. Закон України "Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів" від 08 липня 2011 року № 3677-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3677-17>
9. Закон України "Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них" від 06 лютого 2003 року № 486-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/486-15>
10. Глосарій до плану статистичного спостереження, затверджений наказом Держкомстату від 29 грудня 2009 року № 498 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
11. Методологічні положення щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, затверджені наказом Держстату від 15 лютого 2017 року № 41 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
12. Номенклатура продукції рибальства й аквакультури (НПРА), затверджена наказом Держстату від 13 листопада 2014 року № 337 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

13. Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств, затверджене наказом Держкомстату від 16 грудня 2009 року № 481 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
14. Порядок подання електронної звітності до органів державної статистики, затверджений наказом Держкомстату від 12 січня 2011 року № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
15. Принципи діяльності органів державної статистики України, затверджені наказом Державного комітету статистики України від 17 серпня 2018 року № 170 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.